

Verdienmogelijkheden in Landschappen van Allure

Wij, adviseurs van ORG-ID, ervaren zelf het belang van een vitaal landschap. Struinend door de natuur en langs boerenpaden, maar ook als vrijwilliger steken we de handen uit de mouwen. Voor een mooi, afwisselend landschap en de broodnodige ontspanning.

v.l.n.r. Verplaatsen oude Vlaamse boerenschuur als verdienmogelijkheid (behoud cultureel erfgoed). Vrijwilligers Landerij VanTosse aan de slag. Burgerinitiatief ontwikkeling informatiecentrum in oude boerderij in de kern van Liempde.

Van decentraal natuurbeleid

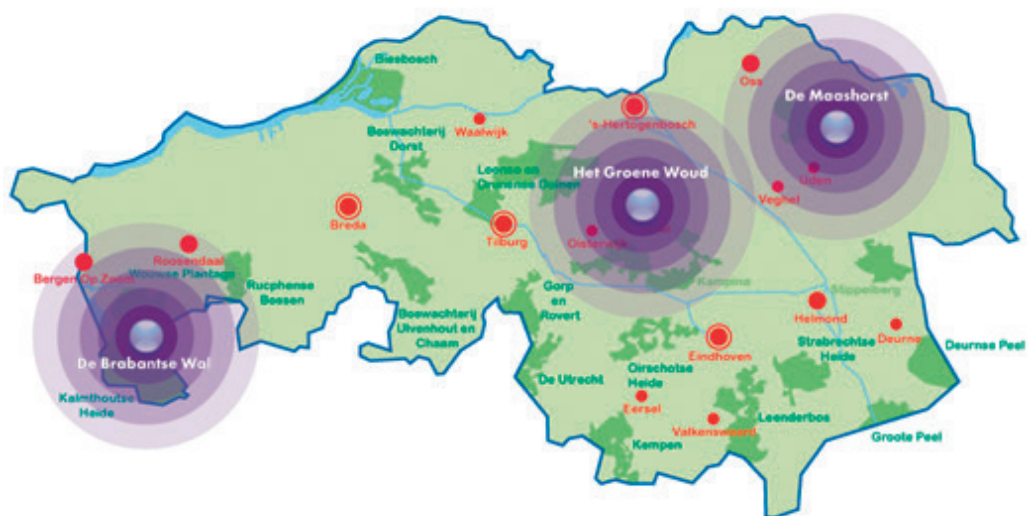
De rijksoverheid heeft ruim 5 jaar geleden het natuurbeleid gedecentraliseerd. Er is een akkoord gesloten om de verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid over te dragen van het rijk naar de provincies. Dit gaf een omslag in het natuurbeleid. Nieuwe thema's als het groen-economisch denken en de waarde van natuur voor het maatschappelijk welzijn kwamen steeds meer centraal te staan, naast het thema biodiversiteit.

Via uitnodigingsbeleid

Provincies hebben andere overheden, maatschappelijke organisaties, ondernemers en onderwijs uitgenodigd om samen met hen initiatieven te starten. Dit plaatst natuur- en terrein behorende organisaties, landschapsbeheerders en particuliere grondbezitters voor uitdagende vragen. Wat zijn slimme manieren om vernieuwing van natuur en landschap, en beheer te financieren? Kunnen we daarbij gebruik maken van de energie in de samenleving? Wil het bedrijfsleven participeren en co-financieren?

Naar groen-economisch handelen

De provincie Noord-Brabant heeft de ambitie om met de gebiedspartners een beweging te realiseren naar groen-economisch denken. Met de investeringsregeling [Landschappen van Allure](#) (LVA) uit 2013 wil de provincie eigenaarschap en eigen verantwoordelijkheid van de regio voor landschap en natuur stimuleren. Versterken van het landschap, participatie, innovatie en verdienmogelijkheden vormen de pijlers onder de regeling.

Landschappen van Allure richt zich op De Brabantse Wal, Het Groene Woud en De Maashorst

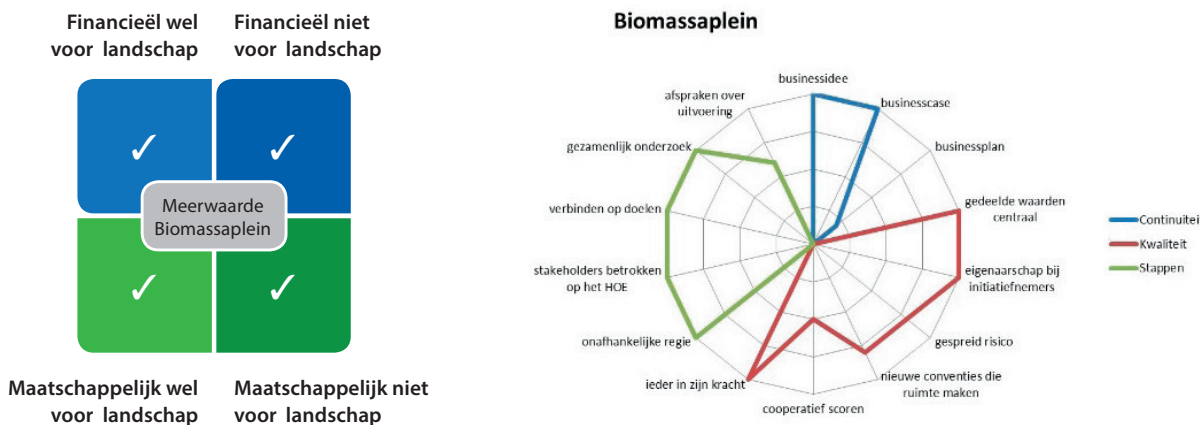
Investerings als 'versneller'

De provincie heeft €56 miljoen en de regio's samen hebben €75 miljoen geïnvesteerd op basis van cofinanciering. Het gaat dus gezamenlijk om een fors investering van €131 miljoen. De voorstellen die de partijen hebben ingediend is waar ze zelf voor staan. Het gaat om de eigen verantwoordelijkheid van de drie regio's: zij willen nog jaren op eigen kracht verder bouwen. De investeringsregeling is daarbij 'een versneller' in het proces, een duw in de goede richting.

Meerwaarde is integraal

ORG-ID (Caroline van de Veerdonk en Robert de Graaff) heeft in 2016 een verkenning uitgevoerd naar de stand van zaken van (terug)verdienmogelijkheden voor landschap en natuur. Met een speciaal voor dit doel ontwikkelde methodiek brachten we de meerwaarde (meervoudige waardecreatie) integraal in beeld voor circa 30 van de ruim 50 LvA-projecten. En we keken naar de continuïteit, kwaliteit en stappen van deze projecten. Samen met penvoerders van de acht programma's hebben we de 30 projecten met interessante verdienmogelijkheden geselecteerd.

We hanteerden meervoudige waardecreatie (financiële én maatschappelijke meerwaarde) als integrale benadering van verdienmogelijkheden. Deze financiële en maatschappelijke meerwaarde brachten we project voor project in beeld. Een visueel uitgewerkte matrix voor meervoudige waardecreatie voor het LvA-project Biomassaplein vind je linksonder.

Daarnaast geeft ORG-ID inzicht in de continuïteit (blauwe lijn: geld), de kwaliteit (rode lijn: governance) en de stappen (groene lijn: proces) van het proces voor de 30 geselecteerde LvA-projecten. Het spinnenwebmodel rechtsboven is een visualisatie van deze drie criteria.

Succesvolle voorbeelden

De verkenning van ORG-ID leverde veel nieuwe inzichten op. Ten eerste de mogelijke versnellers voor verdienmogelijkheden: publiek-private samenwerking, maatschappelijk ondernemerschap (MVO), sterke innovatiekracht, eenvoudige uitlegbaarheid en al gestart vóór de LvA-regeling. De uitvoering van de investeringsregeling is ongeveer halverwege. Ten tweede bleek dat verdienmogelijkheden (nog) niet 'top of mind' staan.

De ORG-ID'ers hebben daarom tien projecten met veel belovende verdienmogelijkheden geselecteerd. Die kunnen als voorbeeld dienen voor andere initiatieven om van te leren.

Inspiratie voor 'verdienmogelijkheden'

Conclusie is dat het in de praktijk realiseren van innovatieve verdienmogelijkheden voor landschap en natuur mogelijk is. Wél vraagt het om maatschappelijk ondernemerschap: naast aandacht voor continuïteit (geld) ook aandacht voor kwaliteit (mens, maatschappij) en stappen (planeet, duurzaamheid).

De opdracht is eind 2016 afgesloten met een ronde tafel waaraan extern deskundigen en direct betrokkenen deelnamen. De deskundigen van ORG-ID hebben aanvullende adviezen ingebracht die zijn verwerkt in de rapportages.

De initiatieven zelf en de provincie Noord-Brabant gaan samen uitwerking geven aan de uitkomsten om innovatieve meervoudige waardecreatie in de praktijk te brengen.

Voor meer informatie: Caroline van de Veerdonk: 06-53410156 of veerdonk@org-id.org en Robert de Graaff: 06-22397459 of graaff@org-id.org.